

Redogörelse

1980/81:21

Riksdagens förvaltningsstyrelses redogörelse för 1980 års verksamhet

1981-04-29

Dnr 041-189/81

Till riksdagen

Riksdagens förvaltningsstyrelse får härmed avge redogörelse för verksamheten inom riksdagens förvaltningskontor under år 1980. Siffror inom parentes avser år 1979.

Förvaltningskontorets instruktion

Riksdagens förvaltningskontor är riksdagens centrala myndighet för handläggning av riksdagens förvaltningsärenden och för förhandling om anställnings- och arbetsvillkor samt om medbestämmande för arbetstagare hos riksdagen och dess verk. Instruktion för förvaltningskontoret utfärdades den 12 december 1974 (RFS 1975:2; omtryckt 1977:4, ändr. 1978:6 och 1979:4, omtryckt 1980:1).

Förvaltningsstyrelsen och dess direktion

Sammansättning m. m.

Enligt 9 kap. 3 § riksdagsordningen har talmannen varit förvaltningsstyrelsens ordförande.

De av riksdagen valda ledamöterna har varit Thorsten Larsson (c), v. ordf., Karl Leuchovius (m), Oskar Lindkvist (s), Stig Olsson (s), Sven G. Andersson (fp), John Johnsson (s), Alf Wennerfors (m) och Lilly Bergander (s).

Suppleanter har varit Per Petersson (m), Lennart Andersson (s), Sven Eric Åkerfeldt (c), Tyra Johansson (s), Gabriel Romanus (fp), Roland Brännström (s), Gunnar Oskarson (m) och Ulla Johansson (s).

Personalföreträdare har varit Sigfrid Larsson, SF, Bill Fransson, TCO-S, t. o. m. den 14 april, Ingrid Gemmel, TCO-S, fr. o. m. den 15 april. Ronnie Melin, SACO/SR, t. o. m. den 4 augusti och Sonja Berg von Linde, SACO/SR, fr. o. m. den 5 augusti.

Suppleanter för personalföreträdare har varit Lennart Edlund, SF, Mats Nilsson, TCO-S och Karl-Olov Hedler, SACO/SR.

Som sekreterare har tjänstgjort avdelningsdirektören Lars Bergquist och förste byråsekreteraren Agne Christiansson.

Styrelsen har under året hållit tio sammanträden.

Ledamöter i direktionen har varit Thorsten Larsson, ordf., Oskar Lindkvist samt fr. o. m. den 21 februari Karl Leuchovius.

Föredragande i direktionen har varit Eric Lindström.

Sekreterare i direktionen har varit Lars Bergquist och Agne Christiansson.

Direktionen har under året hållit 17 sammanträden.

Direktionen har enligt instruktionen för förvaltningskontoret också fungerat som förhandlingsdelegation.

Förvaltningsstyrelsens yttranden m. m.

Förvaltningsstyrelsen har under året avgivit förslag till skrivelse till talmanskonferensen angående utredning om utskottsindelning och ärendefördelning mellan utskotten.

Förvaltningsstyrelsen har avgivit yttrande över motion 1979/80:590 av Joachim Ollén m. fl. om utredning av möjligheterna att förstärka ledamöternas sekreterarhjälp.

Förvaltningsstyrelsen har dessutom avgivit yttrande till riksdagens revisorer med anledning av viss traktamentsersättning till riksdagsledamöter.

Organisation och personal m. m.

För förvaltningskontoret gäller t. v. en den 25 maj 1977 fastställd arbetsordning.

Totalt uppgick antalet tjänster i den inre riksdagsförvaltningen vid 1980 års slut till 360,5 varav 53,5 inom lokalvården. Antalet anställda med olika former av deltidstjänstgöring var 37. Till den inre riksdagsförvaltningen hörde vid denna tidpunkt också tre informatörer, sex guider samt 18 expeditiönsassistenter, vilka tjänstgjort under tid då riksmöte pågick.

Av den fast anställda personalen avgick under året 19 (30) personer, varav 5 (12) med pension.

Antal fasta tjänster fördelade på kammarkansliet, utskottsorganisationen och de olika enheterna (motsv.).

Kammarkansliet	44
Utskottsorganisationen	83,5
Administrativa enheten	18
Intendenturenheten	123
Tryckerienheten	31
Riksdagsbiblioteket	27
Upplysningstjänsten	27
ADB-verksamheten	3
Riksdagens skoltjänst	3
Riksdagens visningstjänst	1

360,5

Under året inrättades en tjänst som stenografaspirant vid kammarkansliet, tre föredragandetjänster inom utskottsorganisationen med placering vid trafik-, jordbruks- och civilutskotten, en byråassistenttjänst vid utskottsorganisationen med placering vid kultur- och utbildningsutskottens gemensamma serviceenhet, två kontorsassistenttjänster likaledes vid utskottsorganisationen varav en halv vid finans- och civilutskottens gemensamma serviceenhet och en vid trafik- och jordbruksutskottens gemensamma serviceenhet samt en halv vid näringsutskottet. Vidare har en halv tjänst som kontaktsekreterare inrättats vid förvaltningskontoret (upplysningstjänsten) som en följd av att RIFO:s kontaktsekreterarverksamhet överförs till riksdagen.

Den totala medelsförbrukningen för den inre riksdagsförvaltningen budgetåret 1979/80 uppgick till 120,5 milj. kr. För budgetåret 1980/81 har riksdagen anvisat 124,6 milj. kr.

Bland de större utgiftsposterna kan nämnas Arvoden m. m. till riksdagens ledamöter 48,9 milj. kr., lönekostnader 39,9 milj. kr., lokalkostnader för riksdagen och riksdagsförvaltningen 26,4 milj. kr., riksdagstrycket 16 milj. kr. samt till riksdagshusprojektet 30 milj. kr.

Under år 1980 var antalet diarieförda ärenden inom förvaltningskontoret 500 mot 521 för år 1979. Av ärendena hänförde sig 379 till administrativa enheten, 112 till intendenturenheten och 9 till förslagskommittén.

Enligt praxis förs liggare över allt riksdagstryck m. m. separat och utgör huvuddelen av ärendena inom enheten för riksdagstryck. Till upplysningstjänsten riktade sakinformationsuppdrag registreras separat inom denna enhet.

Förhandlingsverksamhet, personalpolitik m. m.

1980 års lönerörelse

1980 års löner grundas i första hand på

- avtalet 1980-01-28 om löner m. m. fr. o. m. 1979-11-01 och
- förslag juni 1980 från medlingskommissionen på det statliga och kommunala området (förhandlingarna inom riksdagsområdet genomfördes utan medlingskommission).

Det slutliga avtalet om löner 1978–1979 (RALS 1978–79) innehöll vissa pris- och löneutvecklingsgarantier. Med anledning härav träffade parterna uppgörelsen 1980-01-28 om en pris- och löneutvecklingskompensation – 1979 års s. k. kontrollstation. Uppgårelsen innebar en höjning av arbetsgivarens lönekostnader med totalt ca 3,8 %. Löneutvecklingskompensationen utbetalades retroaktivt fr. o. m. 1979-11-01. Priskompensationen utgick i form av ett engångsbelopp, vanligen om 240 kr.

I anledning av medlingskommissionens förslag träffades bl. a. följande uppgörelser

- avtal 1980-06-06 om beräkning och utbetalning av engångsbelopp samt om utbetalning av löner m. m. i juni månad 1980,
- avtal 1980-06-26 om beräkning och utbetalning av avlöningsförmåner för tid fr. o. m. juli 1980.

Det sistnämnda avtalet innebär bl. a. att löneklass/ålderstilläggssystemet ersätts med ett system med tjänstetidsklasser (ttk). Systemändringen ryms inom det s. k. B-listetrymmet om 0,9 %, som ingick i medlingskommissionens förslag.

1980-11-05 träffades det slutliga avtalet om löner för tjänstemän hos riksdagen och dess verk för år 1980 (RALS 1980). Avtalet innehåller preciseringar av de avtalsändringar parterna tidigare preliminärt kommit överens om.

RALS 1980 höjer lönenivåerna enligt följande.

Generellt tillägg på löneplan	4,3 %
Utjämnings tillägg på löneplan	1,3 %
B-lista m. m.	1,0 %
	6,6 %

RALS 1980 innehåller också en förtjänstutvecklingsgaranti, som är knuten till den definitiva förtjänstutvecklingsgarantin i uppgörelsen mellan SAF och LO. Vidare finns en garantiregel om särskild priskompensation (knuten till konsumentprisindex). Båda garantierna kan utlösas per 1980-12-01.

RALS-uppgörelsen innebär vidare att belopp svarande mot 1 % av ATF-lönesumman avsätts för lokala förhandlingar enligt L-ATF-systemet.

Systemet med tjänstetidsklasser innebär att varje lönegrad nu omfattar 7 ttk, numrerade 0-6. Uppflyttning sker som regel med 2 ttk vart tredje år. Reglerna för inplacering i ttk vid befordran mer än en lönegrad är förmånligare än tidigare s. k. sneddningsregler.

Överenskommelsen i RALS 1980 om särskild pris- och löneutvecklingskompensation resulterade i ett avtal 1980-11-28 om nya lönebelopp fr. o. m. 1980-12-01. Uppgörelsen innebar en höjning av tabellönerna med ca 1,4 %.

Sammantaget har 1980 års löneförhandlingar resulterat i åtta centrala och fyra lokala uppgörelser för den inre riksdagsförvaltningen.

Övriga löneförhandlingar

Bland övriga centrala löneförhandlingar av större omfattning kan nämnas

- förhandling om lönegradsinplacering av tjänsterna vid riksgäldskontoret som en följd av beslutad omorganisation

- förhandling om ändrade avlöningsförmåner m. m. enligt L-RATF för tjänstemän vid riksdagens revisorers kansli.

Chefslönefrågor

Ett särskilt partssammansatt organ, riksdagens chefslönenämnd, har inrättats för att behandla löneförmåner till de tjänstemän inom riksdagen och dess verk som omfattas av chefslöneavtalet. Förvaltningsstyrelsen har utsett ledamöterna Gunnar Oskarson, ordf. och Oskar Lindkvist samt förvaltningsdirektören Eric Lindström. Övriga tre ledamöter är utsedda av de centrala arbetstagarorganisationerna.

Nämnden har under 1980 haft fem sammanträden.

För tjänstemän som omfattas av chefslöneavtalet består lönen av ett basbelopp samt ett antal tjänstetillägg. Fr. o. m. den 1 december 1980 utgör

- baslön 11 510 kr./månad
- tjänstetillägg 910 kr./månad

Övrig förhandlingsverksamhet

Bland de övriga centrala och lokala överenskommelser som träffats under året kan nämnas avtal om inarbetning av arbetstid och avtal om vissa avvikelser från arbetsmiljölagens bestämmelser om rast och veckovila samt avtal om ändringar i allmänna pensionsavtalet.

Partssammansatta organ

I riksdagens förvaltningsstyrelse ingår tre personalföreträdare (se s. 1–2).

Fr. o. m. den 1 oktober 1978 har inrättats en särskild informations- och samrådsnämnd med uppgift att vara "organ för information och samråd mellan arbetsgivare och arbetstagare i gemensamma frågor av betydelse för verksamheten inom riksdagsförvaltningen". Kort uttryckt kan nämndens uppgift sägas vara att behandla sådana för verksamheten viktiga frågor som omnämns i 19 §, MBL. Nämnden består av sex företrädare för de lokala arbetstagarorganisationerna, huvudskyddsombudet samt nio arbetsgivarrepresentanter. Nämnden har haft tio (sju) protokollförda sammanträden under 1980.

Enligt ett lokalt kollektivavtal (1978-09-27) har riksdagens personalnämnd fr. o. m. den 1 oktober 1978 fått till uppgift att vara förhandlingsgrupp vid tillsättning av tjänster inom den inre riksdagsförvaltningen. Gruppen består av företrädare för förvaltningskontoret samt en företrädare för var och en av de lokala arbetstagarorganisationerna. I personalnämnden lämnar förvalt-

ningskontoret även information i andra frågor som har samband med tjänstetillsättning, såsom utformning av annons om ledig tjänst och formerna för kungörande av tjänst.

Totalt under året har nämnden hållit 18 (19) sammanträden.

Förvaltningskontoret uppfyller huvuddelen av sin informations- och förhandlingsskyldighet enligt 11, 12 och 38 §§ i MBL, dvs. information/förhandling före beslut, vid s. k. onsdagsmöten. Företrädare för förvaltningskontoret överlägger vid dessa möten med ordförandena i de tre lokala arbetstagarorganisationerna.

Under året har 38 (32) sammanträden ägt rum. Överläggningarna har resulterat i drygt 170 (150) protokollsnoteringar. I många fall återkommer samma ärende vid två eller flera sammanträden. Mest frekventa ärenden har varit sådana som inryms under rubrikerna "organisations/resursfrågor" och "personalpolitiska frågor/personaladministrativa rutiner". Även frågor som rör olika anställningsförhållanden och frågor om "omplacering/bemannning" har varit relativt vanligt förekommande.

Av övriga partssammansatta organ har utbildningskommittén hållit 8 (10) sammanträden, redaktionskommittén för RD-nytt 9 (13), förslagskommittén 6 (4), skyddskommittén 1 (1) och matrådet 3 (3) sammanträden.

Personalpolitik

Förvaltningsstyrelsen antog i september 1976 ett personalpolitiskt program. Programmet innefattar förslag till åtgärder inom följande delområden: samverkan, personaladministrativ planering, personalutveckling, personalrärlighet och arbetsmiljö.

I samråd med de anställdas organisationer har hittills personalutbildningen och jämställdhetsfrågorna prioriterats.

I enlighet med förvaltningsstyrelsens bemyndigande den 7 december 1978 har en partssammansatt arbetsgrupp tillsatts med uppgift att se över och vidareutveckla det personalpolitiska programmet för den inre riksdagsförvaltningen.

Arbetsgruppen utarbetade under bl. a. 1979 ett introduktionsprogram för nyanställda.

Under 1980 har gruppen arbetat med riktlinjer och rutiner för rekryteringsarbetet. Ett förslag kommer att presenteras under våren 1981.

Personalutbildning

Under 1980 har utbildningsverksamheten fått en alltmer arbetsrelaterad inriktning. Ett exempel på detta är kursen i kontorstekniska frågor.

Under hösten 1980 ombads alla enheter (motsv.) att i samband med anslagsframställningen inventera utbildningsbehovet. De flesta enheterna

använde sig av gruppsamtal men även enskilda samtal förekom. Höstens kurser byggde helt på denna behovsinventering.

Följande kurser har genomförts under 1980:

	<i>Antal kurser</i>
Introduktionskurs för nyanställda	1
Seminarium för introduktörer	1
Seminarier i förvaltningspråket	2
Uppföljningsseminarium i förvaltningspråket	1
Seminarium för utskottssekreterare	1
Uppf. sem. för utskottssekreterare	1
Kurs i röstbehandling	1
Kurs i snabbbläsning	1
Kurs i kontorstekniska frågor	1
Information om sekretesslagen	1
Fördjupningskurs i personalsamverkan	2
Jämställdhetsutbildning	1
Kurs i arbetsledning	1
Intensivkurs i engelska	1
Studiecirklar i engelska och franska	3

En del kurser har inställts på grund av för få deltagare. Det är ganska vanligt att kursdeltagare trots anmält behov/intresse lämnar återbud i sista minuten även om kurstiden i förväg anmälts som lämplig. På grund av riksdagsarbetet är endast september samt delar av januari, juni, augusti och oktober lämpliga som utbildningsperioder, vilket ger sammanlagt ca 2 månader per år.

Vidare har personalen deltagit i externt anordnade kurser på t. ex. statens institut för personaladministration och utbildning (SIPU).

Sammanlagt har kurserna (exkl. studiecirkelarna i språk) tagit ca 4 000 utbildningstimmar i anspråk, dvs. nästan 2 dagars utbildning i genomsnitt per anställd.

Jämställdhetsfrågor

Under 1980 har en jämställdhetsutbildning genomförts, och dessutom har fyra kvinnor deltagit i en kurs för kvinnor i arbetslivet.

Jämställdhetsarbetet har skett i enlighet med det år 1978 antagna jämställdhetsprogrammet för den inre riksdagsförvaltningen. Dessutom gäller den reviderade jämställdhetsförordningen, som trädde i kraft den 1 juli 1980, i tillämpliga delar för riksdagen och dess verk.

I samband med anslagsframställningen under 1980 ombads enheterna (motsv.) att också redovisa vidtagna jämställdhetsåtgärder samt en plan för kommande åtgärder. Dessa rapporter har sammanställts av riksdagens förvaltningskontor för att bl. a. utgöra underlag för en jämställdhetsplan för den inre riksdagsförvaltningen.

Nedanstående tabell visar fördelningen av kvinnor och män i lönegradsintervaller under 1977, 1978, 1979 och 1980.

	Chefs- löneplan		F21-F25		F16-F20		F11-F15		F6-F10		Bg1C-F5		Totalt		Summa
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	
1977	21	—	26	10	9	2	22	25	23	41	63	89	164	167	331
1978	20	1	29	9	14	5	15	26	23	48	61	85	162	174	336
1979	20	1	26	10	15	14	14	21	38	62	48	69	161	177	338
1980	20	1	23	9	12	20	19	26	50	70	34	67	158	193	351

Även om vissa lönegrupper har en någorlunda jämn könsfördelning kan man inom grupperna finna tjänstekategorier som helt domineras av män eller kvinnor.

Mansdominerade tjänstekategorier är chefer, föredragande och expeditionsassistenten. Kvinnodominerade tjänstekategorier är korrekturläsare, byråassistenter, kontorsassistenter, ekonomibiträden och lokalvårdare.

Hälsovård

Under 1980 genomgick 128 (121) riksdagsledamöter och 125 (118) tjänstemän frivillig hälsokontrollundersökning.

Läkare från hälsovårdscentralen har haft mottagning ("jourttjänst") i riksdagshuset för ledamöterna varje helgfri onsdag, kl. 10–12, under tid då riksmöte pågått. Antalet besök på mottagningen har uppgått till 382 (404) eller i medeltal 13 (14) patienter varje onsdag.

Övriga personalfrågor

Under året har 11 tjänstemän erhållit utmärkelsen För nit och redlighet i rikets tjänst.

Vidare har 20 tjänstemän erhållit resebidrag med totalt 49 794 kr. för studieresor från det anslag om 50 000 kr. som förvaltningsstyrelsen ställt till förfogande för detta ändamål.

Personaltidningen RD-nytt, som också utdelas till riksdagsledamöter m. fl., har utkommit med 9 nr under året. RD-nytt har en upplaga om 1 000 ex.

Riksdagens lokaler vid Sergels torg m. m.

Lokalförändringar

Under 1980 har följande förändringar skett:

Med anledning av utökning av antalet tjänster inom utskottsorganisatio-

nen uppstod, efter vissa omflyttningar, ett behov av fem rumsenheter som inte kunde tillgodoses på annat sätt än genom ombyggnadsåtgärder.

Tre rum har kunnat utvinnas genom ändring och ombyggnad av handbiblioteket, vilket i huvudsak fått överflyttas till ett av ledamöternas läsrum.

Genom delning av två befintliga större rum (T 7-213 och T 11-201) har det återstående behovet om två rum kunnat lösas.

För att tillgodose ytterligare rumsbehov inom olika verksamhetsgrenar har rumsdelningar och ombyggnader skett inom upplysningstjänsten och skatteutskottet (T 11-230 resp. T 8-235).

Ett större sammanträdesrum (H 5-18) har delats till två rum.

Ett inhyrt förrådsutrymme i Rissne samt viss förrådsyta i Bagartorp inrymmande diverse möbler från gamla riksdagshuset har avvecklats.

Inredning och utrustning

Riksdagens båda bastulokaler har genomgått fullständig översyn. Träinredningen har bytts ut. Anordningarna för till- och frånluft har renoverats.

En kontorsoffsetmaskin har nyanskaffats till reprocentralen (ersättningsanskaffning).

En kopieringsmaskin med möjligheter att förstora original har anskaffats och placerats på biblioteket.

Utländsspärr har införts på alla växelanslutna telefonapparater.

Ett svårartat läckage från taken i några tjänsterum på plan T 7 (FöU + RIS) uppstår vid vissa vindar i samband med kraftig nederbörd. Problemet är inte nytt utan har varit känt sedan några år tillbaka. Kulmen nåddes i december 1980.

Stockholms fastighetskontor är medvetet om läckaget och har vid flera tillfällen vidtagit åtgärder, dock utan resultat.

Kraftfulla åtgärder har utlovats i december 1980.

Fasadfönstren i riksdagshusets huvudentré utsattes i oktober månad för fönsterkrossning. Sex fönster krossades och fick bytas ut.

Upplåtelse av lokaler

Under 1980 har följande kongresser ägt rum i riksdagshuset:

- 16 juni: Organisationskommittén för 8:e internationella kongressen om alkohol, droger och trafiksäkerhet (öppningsceremoni).
- 10-12 sept.: Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund.

Härutöver har riksdagens sammanträdeslokaler utnyttjats för ca 3 850 sammanträden varav ca 800 hänför sig till sammanträden med statliga kommittéer och utredningar i vilka riksdagsledamöter varit engagerade.

Riksdagens driftvärn

Ordinarie driftvärnsutbildning har under året bedrivits i försvarsområdets regi. Tidigare har denna utbildning varit förlagd till hemvärnets stridsskola. På grund av ökat antal befälskurser och försöksutbildning av kvinnor i driftvärnet kunde riksdagens dv-utbildning inte förläggas till skolan.

Två kurser har arrangerats av Fo 44, en på Utö i mitten av juni och en på Kungsängen (I 1) i början av september.

Tyvärr råkade planerade kurstider kollidera med dels vårens förlängda riksmöte, dels det i augusti sammankallade urtima riksmötet. Detta resulterade i att ca 50 % av driftvärnsmännen inte kunde delta i utbildningen.

Internt har arrangerats:

- mästerskapsskjutning med kulsprutepistol vid Berga Örlogsskolor
- materielgenomgång samt funktion och handhavande av automatkarbin (Ak4)
- larmövning i samband med hemvärnets riksövning i oktober 1980
- serietävling med luftgevär

Under året har två driftvärnsmän avgått. Tre nya driftvärnsmän har antagits.

Riksdagens lokaler på längre sikt*Arkeologiska utgrävningar*

Arbetena med utgrävningarna i Riksplan, som påbörjades i april 1978, har blivit långt mer omfattande och kostnadskrävande än vad som tidigare kunnat bedömas beroende på den stora mängden av påträffade fornlämningar. Först under september 1980 avslutades de arkeologiska undersökningarna på platsen och de egentliga byggnadsarbetena kunde påbörjas.

Trots de förseningar som orsakats av de arkeologiska utgrävningarna är huvudtidplanen inriktad på att riksdagen skall kunna återflytta till ombyggda lokaler sommaren 1983.

Överläggningarna mellan Stockholms kommun och utbildningsdepartementet i de ekonomiska frågorna kring ett medeltidsmuseum avslutades i juni 1980. Beslutet innebar att staten bidrar med 10 milj. kr. till investeringskostnaden för museet. Inredning, drift och underhåll bekostas av Stockholms kommun. Riksdagens byggnadskommitté gav samtidigt byggnadsstyrelsen i uppdrag att påbörja projektering av medeltidsmuseum.

Entreprenadupphandling

Projekteringen av bygghandlingar för riksdagshuset och plenivalsbyggnaden var klar vid årsskiftet 1979-1980, och handlingarna lämnades ut till

anbudsräkning. De fastprisanbud som lämnades i april 1980 låg på en så hög kostnadsnivå att de förkastades. En förhandlingsupphandling med de entreprenadföretag som låg lägst resulterade i ett avtalsförslag med riksdagskonsortiet AB Skånska Cementgjuteriet, Armerad Betong Vägförbättringar AB och John Mattson Byggnadsaktiebolag. Avtalsförslaget godkändes av riksdagens byggnadskommitté den 4 juli 1980, och beställning lades till konsortiet den 18 juli 1980.

Avtalet är ett löpande-räkningsavtal med kostnadsincitament och en angiven rikt kostnad. Avtalets rikt kostnad innebär ett överskridande av kalkylerad kostnad med ca 61 milj. kr. inkl. moms.

Programfrågor m. m.

Ett antal programfrågor, som huvudsakligen gällde utskottens och statsrådens placering i riksdagshuset, har behandlats och resulterat i en revidering av bygghandlingarna. Revideringen har slutförts under 1980 och medfört att ytterligare lokaler måste tas i anspråk. Byggnadskommittén beslöt därvid att delar av förvaltningskontoret inkl. upplysningstjänsten skulle förläggas till kv. Cephalus, nuvarande kanslihusannexet. Utöver nämnda enheter placeras även det socialdemokratiska partigruppskansliet samt övriga partiers utredningsgrupper i kvarteret.

Byggnadskommittén och byggnadsstyrelsen har träffat överenskommelse om att ansvaret för fastigheten t. v. skall kvarligga hos byggnadsstyrelsen.

Den arbetsgrupp med representanter för Stockholms kommun och byggnadsstyrelsen, som har arbetat med frågorna om att långsiktigt säkra grundvattennivån på Helgeandsholmen, lämnade den 11 april 1980 en rapport med förslag till åtgärder. Dessa innebär i stort att vattentröskeln i Stalkkanalen flyttas till Norrbro samt att en "tätskärm" utförs mellan Mälaren och Saltsjön i läge från Stalkkanalen över Riksplan till Norrström. Åtgärderna skall inte utföras inom riksdagshusprojektets ram men bör vara utförda före år 2000.

Riksdagen erhöll den 5 juni 1980 ett bidrag om 500 000 kr. från riksbanken att användas för nedtagning, konservering och återuppsättning av Georg Paulis freskomålningar i gamla bankhallen.

Avtalsförhandlingar mellan riksdagen och Stockholms kommun beträffande markfrågor, genomförande m. m. avslutades i februari 1980.

Riksdagstryck och övrig publikationsverksamhet

Riksdagstrycket består av riksdagens protokoll (inkl. snabbprotokoll från riksdagsdebatterna), propositioner (inkl. budgetpropositionen) och skrivelser, förslag och redogörelser, motioner, betänkanden (inkl. yttranden), riksdagsskrivelser samt register.

Med undantag av årsregistret omfattade riksdagstrycket ca 47 000 (57 400) trycksidor enligt följande specifikation:

	Antal ärenden		Antal trycksidor (ca)	
Riksdagens protokoll	170	(173)	10 700	(11 200)
Propositioner och skrivelser	193	(208)	20 700	(27 000)
Förslag och redogörelser	21	(22)	1 150	(1 250)
Motioner	2 122	(2 663)	5 450	(7 900)
Betänkanden (inkl. yttranden)	629	(672)	9 150	(9 850)
Riksdagsskrivelser	435	(477)	250	(200)

Riksdagens författningssamling (RFS) har under året utkommit med 6 (13) nummer.

Riksdagstrycket framställdes i huvudsak genom Göteborgs Offsettryckeri AB och Norstedts Tryckeri. Häftning och inbindning har skett genom LiberTryck, bokbinderiet. Utskottens förslagsupplagor har effektuerats genom egen reprocentral.

Under 1980 har vidare utgivits Uppgifter om ledamöter och riksdagsorgan, Riksdagens årsbok samt planeringskalender med bilagan Riksdagsguiden.

Riksdagsbiblioteket

Riksdagsbiblioteket har under året genom inköp, byte och gåvor förvärvat 9 970 volymer, varav 1 066 publikationer från internationella organisationer. Hela tillväxten har utgjort 233 meter. Antalet löpande utländska periodiska tidskrifter har varit 1 367, motsvarande antal svenska 1 191.

För bibliotekets kataloger har 22 100 katalogkort färdigställts. I datasystemet LIBRIS har riksdagsbiblioteket infört 2 276 bibliografiska enheter och därtill anslutit sig till 1 974 av andra bibliotek införda poster.

Föregående års eftersläpning av katalogiseringen har kunnat minskas betydligt.

Under året har ny terminalutrustning avsedd för fem bildskärmar tagits i bruk.

Den tryckta sviten av kataloger över böcker som anskaffats t. o. m. 1945 kommer att fortsättas av en katalog omfattande litteraturförvärv 1946–1965. Redigeringen av katalogen har fortsatt under året.

Under året har ca 4 000 volymer bundits.

Av Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer har åren 1974 och 1975 utgivits i en volym. En urvalsförteckning innehållande material som under 1979 förtecknats i de aktuella veckolistorna har publicerats. En ny volym av årsbibliografin omfattande åren 1976–1978 är under arbete.

Verksamheten vid centralarkivet har i första hand inriktats på insamling, gallring, arkivläggning och förteckning av material från kamrar och utskott, i

huvudsak för åren efter 1955. Bibliotekets fotografi- och porträttsamling av riksdagsledamöter från ständertid till våra dagar har varit föremål för genomgång och inventering. Biografiska uppgifter om riksdagens ledamöter kompletteras kontinuerligt.

Antalet utlånade volymer har utgjort 15 607 (15 390). Lånen fördelar sig på följande sätt:

Ledamöter	2 065	(1 748)
Riksdagen, dess utskott och verk	2 960	(2 860)
Statsdepartement och kommittéer	727	(599)
Centrala ämbetsverk och övriga statliga institutioner (utom bibliotek och arkiv)	1 388	(1 702)
Kommuner, landsting och deras institutioner	334	(406)
Privata företag och sammanslutningar (utom bibliotek och arkiv)	1 629	(1 360)
Inländska bibliotek och arkiv	2 449	(3 184)
Utländska bibliotek och arkiv	237	(222)
Enskilda personer	3 818	(3 309)

För lånesökande har biblioteket förmedlat 328 (192) volymer från 47 (42) inländska bibliotek och arkiv och 18 (6) volymer från 6 (3) utländska bibliotek och arkiv.

Antalet besökare i läsesalen har enligt besöksjournal varit 4 392 (4 350).

Fotokopior har framställts till ett antal av 182 410, huvudsakligen för riksdagens räkning.

Biblioteket har under året utgivit följande litteraturlistor: Nyförvärv 1-26, Officiella publikationer 1-43, Internationella organisationer 1-5 och Tidsskriftsartiklar 1-21.

Riksdagens upplysningstjänst

Upplysningstjänstens huvuduppgift är att tillhandagå riksdagens ledamöter och organ med sakinformation. Uppgiften fullgörs dels genom tillhandahållande av dokumentationsmaterial eller direkta svar på framställda frågor, dels i form av mer eller mindre omfattande utredningar.

Utredningsverksamhet

I följande tabell redovisas till upplysningstjänsten lämnade och i diarium registrerade uppdrag* åren 1975-1980.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Summa	2 327	2 383	2 212	2 208	2 089	1 885

* Uppdrag som avser framtagande av dokumentationsmaterial eller som handläggs omedelbart i samband med mottagningen registreras ej som uppdrag.

Av de 1 885 uppdragen har enskilda riksdagsledamöter (inkl. tjänstgörande ersättare) svarat för 1 804. Återstoden, 81 uppdrag, har kommit från riksdagens inre förvaltning och verk samt från utländska parlamentariska informationsorgan. Om man räknar dels ledamot som fyllt uppkommen ledighet och hans företrädare, dels ersättare motsvarande ordinarie ledamot som en person, har 281 ledamöter begagnat sig av upplysningstjänsten vid något tillfälle.

Fördelningen på partigrupper av de på ovan angivet sätt räknade enskilda uppdragsgivarna framgår av följande uppställning. Fjolårets siffror (efter valet 1979) anges inom parentes.

	Antal ledamöter	Uppdragsgivare	Procentuell andel
Hela riksdagen	349	281 (226)	80,5 (64,8)
m	73	65 (40)	89,0 (72,7)
c	64	52 (62)	81,2 (72,1)
fp	38	37 (28)	97,4 (71,8)
s	154	107 (79)	69,5 (52,0)
vpk	20	20 (15)	100,0 (100,0)

Av uppställningen framgår att antalet riksdagsledamöter som anlitat upplysningstjänsten var betydligt högre under 1980 än året förut (+ 15,7 %). För de största ökningarna svarar fp (+ 25,6 %) och s (+ 17,5 %).

Under perioden 1975–1980 har enskilda ledamöters uppdrag fördelat sig på partigrupper enligt följande.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980
s	581	638	691	604	576	583
m	677	743	614	664	637	390
fp	464	492	454	427	312	247
c	411	367	248	307	382	467
vpk	126	95	140	114	97	117
apk			9	24	14	
Summa	2 259	2 335	2 156	2 140	2 018	1 804

Vid sidan om den egentliga utredningsverksamheten bistår upplysningstjänsten sina uppdragsgivare med information av annat slag, t. ex. framtagande av betänkanden och departementsstenciler, utredningsdirektiv, FN-dokument, riksdagstryck, facklitteratur och annat basmaterial. Information av detta slag ingår i den dagliga rutinen och registreras ej.

Därjämte handläggs dagligen dokumentationsfrågor i form av faktaredovisningar ur handböcker och författningar, presentation av pressdebatter i aktuella frågor, litteratursammanställningar o. d. Detta ej sällan omfattande utredningsarbete bokförs internt. Under 1980 har 383 sådana icke diarieförda ärenden handlagts fördelade på partigrupper enligt följande:

m	68
c	67
fp	54
s	161
vpk	28
övriga: utskott	3
nord. parl.	2

Totalantalet utredningsärenden kan därmed för 1980 anges till 2 268.

Registerverksamhet

avseende riksdagstrycket har utarbetats enligt följande:

Sak- och personregister för 1978/79 års riksmöte lämnades för fotosättning den 8 oktober. Registret beräknas utkomma under februari månad 1981.

För årsmötet 1978/79 gjordes omfattande ändringar i datarutinerna för såväl inmatnings- och redovisnings- som tryckningsförfaranden. Detta har medfört omfattande förseningar och extra arbete med kontroller och med det fotosatta korrekturet.

Kumulerade motionsförteckningar framställdes under den allmänna motionstiden i kopierade radskrivarutskrifter, och efter motionstidens slut publicerades den 5 februari en preliminär förteckning över samtliga motioner avgivna under allmänna motionstiden med personregister och index.

Kumulerade förteckningar över interpellationer och frågor har producerats med ungefär två veckors mellanrum under våren 1980. Den slutliga förteckningen över interpellationer och frågor vid riksmötet 1979/80 distribuerades den 13 juni.

Propositionsförteckning avseende riksmötet 1979/80 framställdes manuellt, och förteckningen utkom den 10 augusti.

Urtima riksmötet 1980 dokumenterades genom ett preliminärt register som framställdes manuellt i mitten av september. Definitivt register utkom av trycket i november 1980.

Skol- och visningstjänsten

Studiebesök

Inom ramen för de organiserade, schemalagda studiebesöken av skolor har skoltjänsten under medverkan av timarvoderade informatörer tagit emot ca 24 000 (27 600) elever ungefär jämnt fördelade mellan gymnasieskolan och grundskolan.

De särskilda studiebesöken för grupper från universitet, lärarhögskolor, förvaltningsutbildningar m. fl., där programmen utformas efter de olika gruppernas egna önskemål och som omfattar en halv dag, har varit 60 (49) st. Antalet deltagare uppgick till 1 317 (1 215).

Totalt har skoltjänsten tagit emot ca 25 400 personer vid studiebesök av olika slag.

Kurser, studiedagar för lärare

Skoltjänsten har i riksdagshuset anordnat dels en veckokurs för lärare från hela landet, dels en studiedag för lärare från Södermanlands och Västmanlands län. Regionala studie- och temadagar har anordnats i Luleå, Mölndal och Örkellunga. Sammanlagt har omkring 200 lärare deltagit.

Material

Av skoltjänsten producerat material har försålts eller utlånats:

	Försålda	Utlånade	varav till ledamöter
Ljudbildband	10 (35)	137 (326)	108 (248)
Stordiapärm	36 (27)	158 (208)	101 (138)
Grundlagarna	1 490 (735)		

Totalt har 184 259 (196 000) häften och broschyrer distribuerats. Broschyren Så arbetar riksdagen har reviderats och under årets sista två månader delats ut i 6 600 ex. till skolor och besökande i riksdagshuset.

Skoltjänsten har under medverkan av riksdagsledamöter arrangerat 19 (16) halvdagar om riksdagen vid olika gymnasieskolor runt om i landet. 1 750 (1 760) elever har deltagit.

Genom skoltjänstens försorg har 12 elever beretts PRYO/YO i riksdagen. Vid ett tiotal tillfällen har skoltjänsten varit ledamöter behjälpliga med PRYO/YO. Tre kandidater i ämneslärarutbildning har haft möjlighet till samhällsinriktad praktik i riksdagen.

Visningar, läktarbesök

Visningar av riksdagshuset för allmänheten ombesörjs av visningstjänsten. Visningarna leds av särskilda guider anställda av riksdagen. Under riksmötetid visas riksdagshuset under lördagar, sön- och helgdagar medan visningarna under icke riksmötetid är förlagda till måndag–fredag. Under 1980 har visningarna samlat ca 8 500 (10 200) besökare.

Antalet besökare på åhörarläktaren har varit ca 70 000 (86 700) inkl. skoltjänstens 25 400 elever.

ADB-verksamhet

Den under 1977 bildade arbetsgruppen för uppläggning av en för statsdepartementen och riksdagen gemensam databas (ADB-gruppen) har under år 1980 bedrivit praktiska försök med datorstött textbehandling och informationsökning. Förutsättningarna för försöken är närmare redovisade

i en rapport till förvaltningsstyrelsen den 27 maj 1980.

Försöket med datorstödd textbehandling bedrivs sedan hösten 1980 vid två utskottskanslier och centrala skrivbyrån. Under försöket provas skrivautomater. Försöket leds i denna del av en särskild arbetsgrupp med representanter för dem som deltar i de praktiska försöken.

Försöket med informationssökning omfattar två olika projekt. I det ena provas terminalsökning i en databas i IMDOC hos DAFA. Basen innehåller f. n. samtliga uppgifter i riksdagens sakregister för åren 1975, 1975/76, 1976/77 och 1977/78. Basen är samordnad med baser i RÄTTSDATA-systemet (se SFS 1980:628).

I det andra projektet, som går under benämningen diarieföringsprojektet, registreras handlingar i riksdagen löpande. Projektet berör i första hand upplysningstjänsten, kammarkansliets informationstjänst och tryckeriexpeditionen.

Upplysningstjänsten svarar för registreringen. Uppgifterna sammanförs i en databas i IMDOC hos DAFA och skall användas för terminalsökning av upplysningstjänsten, kammarkansliets informationstjänst och tryckeriexpeditionen samt av användare av RÄTTSDATA. Uppgifterna i databasen bildar också underlag för försök med automatisk sättning av preliminära tryckta register.

Förutom det ständiga utvecklingsarbete som betingas av förändringar i datarutiner pågår sedan mars 1980 arbete med *thesauruskonstruktion (nyckelordlista)*. En preliminär thesaurus är utarbetad, och datorstödd inmatning i dialog med databas pågår. Nyckelordlistan är avsedd att användas vid indexering av riksdagstrycket.

Kommittéer och utredningar

Byggnadskommittén

Byggnadskommittén för fortsatt handläggning av riksdagens lokalfråga på längre sikt har haft följande sammansättning:

Erik Wärnberg (s), ordf., Margit Sandéhn (s), Rune Johansson (s), Sven Erik Åkerfeldt (c), Kerstin Andersson i Hjärtum (c), Nils Carlshamre (m), Bonnie Bernström (fp), Tommy Franzén (vpk), Eric Lindström, verkställande ledamot, samt personalrepresentanterna Sigfrid Larsson, Inger Pålsson och Jan Bjurström.

I kommitténs arbete har från förvaltningskontoret deltagit Olle Etzén.

Byggnadskommittén har inom sig tillsatt ett arbetsutskott bestående av Erik Wärnberg (s), ordf., Sven Erik Åkerfeldt (c), Eric Lindström samt Sigfrid Larsson.

Byggnadskommittén har lämnat byggnadsstyrelsen fortsatt uppdrag att genomföra om- och tillbyggnad av riksbyggnaderna samt kv. Mars, Vulcanus och Cephalus. Byggnadsstyrelsens organisation för projektet har förutom av

verkets linjeorganisation utgjorts av projektchefen Lennart Kolte och projektledaren Lars Hällgren.

Ersättningsstadgekommittén

Förvaltningsstyrelsen beslöt den 12 december 1979 att tillsätta en utredning för översyn av ersättningsstadgan för riksdagens ledamöter. Utredningen skulle bestå av en representant för varje i riksdagen representerat parti samt förvaltningsdirektören Eric Lindström. Efter förslag från resp. partigrupp utsågs riksdagsledamöterna Sven G. Andersson (fp), ordförande, Per Olof Håkansson (s), Tore Claeson (vpk), Martin Olsson (c) och Allan Åkerlind (m).

Utredningen, som antagit namnet ersättningsstadgekommittén, trädde i funktion den 23 januari 1980. Till sekreterare utsågs byrådirektören i konstitutionsutskottet Sven-Georg Grahn. Kommittén har hållit ett tiotal sammanträden under juni 1980 och avlämnat ett delförslag till förvaltningsstyrelsen angående ändrade traktamentsregler, representationsbidrag för talmännen och viss ändring av regler för kostnadsersättning. Förslaget (förs. 1980/81:5) har i erforderlig del antagits av riksdagen. Härutöver har kommittén hos styrelsen föreslagit vissa ändringar i tillämpningsföreskrifter till ersättningsstadgan. Vidare samråder kommittén med en av regeringen tillsatt utredning för översyn av vissa pensionsbestämmelser. Kommitténs arbete fortsätter under 1981.

Biografikommittén

Riksdagen gav i samband med behandlingen av motion 1978/79:676 av Eric Holmqvist (s) uppdrag åt riksdagens förvaltningsstyrelse att vidare utreda frågan om utgivande av en publikation om riksdagens ledamöter under tvåkammerssystemets tid 1867–1970 (KU 1978/79:28 p. 16).

Riksdagens förvaltningsstyrelse tillsatte i anledning härav den 25 april 1979 en kommitté bestående av förvaltningsdirektör Eric Lindström, överbibliotekarie Lennart Grönberg och riksdagsledamot Sture Palm (s).

Kommittén har till ordförande utsett Eric Lindström och till sekreterare bibliotekarien vid riksdagsbiblioteket Rolf Nygren. Kommittén har antagit namnet biografikommittén.

Biografikommittén planerar att presentera resultatet av sitt arbete under 1981.

Kommittén för översyn av utskottens arbetssituation

Riksdagens förvaltningsstyrelse beslöt 1979-12-12 att låta göra en översyn över utskottens arbetssituation och uppdrog åt en särskild kommitté att genomföra översynen. I kommittén skulle ingå riksdagsledamöter, förvalt-

ningsdirektören samt två kanslichefer. De lokala arbetstagarorganisationerna skulle vidare erbjudas att medverka med var sin representant.

Kommittén har bestått av riksdagsledamöterna Per Petersson (m), ordförande, och Georg Andersson (s), kanslicheferna Siv Helmer (socialförsäkringsutskottet) och Styrbjörn Lindow (försvarsutskottet), förvaltningsdirektören Eric Lindström, föredragandena Gunnel Norell (konstitutionsutskottet, representant för SACO/SR) och Olof Söderberg (näringsutskottet, representant för ST) samt byråassistenten Lennart Edlund (jordbruksutskottet, representant för SF). Vidare har föredraganden i jordbruksutskottet Lars-Erik Sojdelius varit suppleant för SACO/SR:s representant, byråassistenten i civilutskottet Ethel Lindahl varit suppleant för ST:s representant och kontorsassistenten i konstitutionsutskottet Alvar Bergström varit suppleant för SF:s representant.

Avdelningsdirektören hos statskontoret Torgerd Jansson har varit sekreterare i kommittén.

Kommittén, som antog namnet kommittén för översyn av utskottens arbetssituation överlämnade i juni 1980 betänkandet Översyn av utskottens arbetssituation. Kommitténs uppdrag var därmed avslutat.

Kommittén föreslog en utökning av utskottens personalresurser motsvarande sju tjänster. Efter remissbehandling beslöt förvaltningsstyrelsen i enlighet med kommitténs förslag.

I handläggningen av detta ärende har deltagit, förutom undertecknad ordförande, ledamöterna Thorsten Larsson, Karl Leuchovius, Oskar Lindkvist, Stig Olsson, Sven G. Andersson, John Johnsson, Alf Wennerfors och Lilly Bergander samt personalföreträdarna Ingrid Gemmel, Lennart Hedlund och Karl-Olov Hedler.

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSSTYRELSE

På styrelsens vägnar

INGEMUND BENGTTSSON

/Eric Lindström

